

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Małżeństwo i rodzina w antropologii chrześcijańskiej
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Marriage and family in Christian anthropology
Kierunek studiów	Wszystkie
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I stopnia/ jednolite magisterskie – przedmiot obowiązkowy II stopnia – przedmiot do wyboru
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki teologiczne/Nauki o Rodzinie
Język wykładowy	Polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Ks. dr hab. Mirosław Brzeziński, prof. KUL
---	--

Forma zajęć(<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
Konwersatorium	25	V	2

Wymagania wstępne	W1 - ma podstawową znajomość pojęć z zakresu nauk o rodzinie W2 – zna podstawowe źródła nauki o człowieku, małżeństwie i rodzinie
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1 - ukazanie antropologicznej prawdy o człowieku jako mężczyźnie i kobiecie
C2 – ukazanie prawdy o małżeństwie jako związku jednego mężczyzny i jednej kobiety oraz o płodności jako jednym z celów małżeństwa
C3 - ukazanie znaczenia nierozzerwalnego małżeństwa i rodziny w życiu społecznym i Kościoła

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do Polskiej Ramy Kwalifikacji

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do Polskiej Ramy Kwalifikacji
WIEDZA		
Un_MiR_W_01	Definiuje osobę ludzką w jej istocie cielesnoduchowej i różnorodności płciowej	P6S_WG1
Un_MiR_W_02	Definiuje podstawowe pojęcia dotyczące małżeństwa i rodziny w wymiarze filozoficznym, teologicznym i społecznym	P6S_WG1
Un_MiR_W_03	Wskazuje prawne uwarunkowania funkcjonowania małżeństwa i rodziny	P6S_WK2
Un_MiR_W_04	Opisuje budowę i funkcjonowanie organizmu człowieka w kontekście zdrowia prokreacyjnego oraz jego zagrożeń	P6S_WG1
Un_MiR_W_05	Charakteryzuje systemy życia małżeńskiego i rodzinnego	P6S_WK2
Un_MiR_W_06	Opisuje uwarunkowania wewnętrzne i zewnętrzne mające wpływ na więź małżeńską	P6S_WK2
Un_MiR_W_07	Wymienia i charakteryzuje funkcje rodziny i ich przemiany	P6S_WG1
UMIEJĘTNOŚCI		
Un_MiR_U_01	Potrafi stosować techniki skutecznej komunikacji w relacjach małżeńskich i rodzinnych	P6S_UK1
Un_MiR_U_02	Potrafi ocenić zagrożenia dla zdrowia fizycznego i zdrowia rodziny	P6S_UW1
Un_MiR_U_03	Potrafi argumentować swoje stanowisko w dyskusji na temat wyzwań współczesności w odniesieniu do małżeństwa i rodziny	P6S_UK2
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
Un_MiR_K_01	Wykazuje gotowość do pogłębiania wiedzy i umiejętności w celu odpowiedzialnego podjęcia obowiązków małżeńskich i rodzinnych	P6S_KR1

Un_MiR_K_02	Jest gotów do krytycznej oceny różnych poglądów na temat małżeństwa i rodziny	P6S_KK1
-------------	---	---------

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Filozoficzne podstawy rozumienia małżeństwa i rodziny 4 godz.

- koncepcja osoby i osobowej miłości
- człowiek istotą duchowo-cieleśną, potencjalną (na drodze ku spełnieniu)
- personalistyczna koncepcja płciowości i seksualności
- personalistyczna koncepcja płodności i rodzicielstwa
- małżeństwo/rodzina jako najdoskonalsza wspólnota osobowa (wspólnota życia i miłości)

2. Wymiar teologiczno-prawny 6 godz.

Człowiek w zamyśle Boga

- człowiek stworzony na obraz i podobieństwo Boga
- powołanie człowieka do miłości
- elementy teologii ciała Jana Pawła II

Małżeństwo i rodzina w zamyśle Boga

- małżeństwo jako związek mężczyzny i kobiety
- przymioty małżeństwa – jedność, wierność, nierozzerwalność, trwałość
- powołanie do odpowiedzialnego rodzicielstwa

Małżeństwo i rodzina w prawie. Rodzina jako przedmiot i podmiot prawa

3. Nauki o zdrowiu 6 godz.

- Rozwój biologiczny człowieka – czynniki rozwoju osobniczego.
- Różnice biologiczne między kobietą a mężczyzną.
- Funkcje seksualności człowieka i ich zagrożenia.
- Biologiczne strategie prokreacyjne człowieka.
- Fizjologiczny rytm płodności człowieka.
- Okresy porodu fizjologicznego, opieka nad kobietą w porożu.
- Zagrożenia prokreacji (zdrowie i choroba).

4. Psychologiczny wymiar życia małżeńskiego – rodzinnego 6 godz.

- systemy życia małżeńskiego rodzinnego
- czynniki konstytuujące małżeństwo
- czynniki wewnętrzne mające wpływ na więź małżeńską
- życie seksualne jako znak miłości i forma komunikacji
- czynniki zewnętrzne mające wpływ na trwałość i powodzenie związku małżeńskiego

5. Małżeństwo i rodzina w społeczeństwie 3 godz.

- małżeństwo i rodzina jako podstawowa komórka społeczna
- funkcje rodziny i ich przemiany
- małżeństwo i rodzina wobec wyzwań współczesności
- niemożność zrównania w porządku społecznym małżeństwa z innymi formami związków

V. Metody realizacji weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne <i>(lista wyboru)</i>	Metody weryfikacji <i>(lista wyboru)</i>	Sposoby dokumentacji <i>(lista wyboru)</i>
WIEDZA			
Un_MiR_W_01 Un_MiR_W_02 Un_MiR_W_03 Un_MiR_W_04 Un_MiR_W_05 Un_MiR_W_06 Un_MiR_W_07	Praca w grupach, wykład, wykład konwersatoryjny, Dyskusja	Egzamin pisemny – test Esej	Test pisemny Karta obserwacji Esej
UMIEJĘTNOŚCI			
Un_MiR_U_01 Un_MiR_U_02 Un_MiR_U_03	Praca w grupach, wykład konwersatoryjny, dyskusja, symulacja	Egzamin pisemny – test Esej	Test pisemny Karta obserwacji Esej
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
Un_MiR_K_01 Un_MiR_K_02	Praca w grupach, dyskusja, symulacja	Praca w grupach Dyskusja	Karta obserwacji

VI. Kryteria oceny, wagi...

Test	50%
Praca w grupach	20 %
Esej	20%
Dyskusja	10 %

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VIII. Literatura

Literatura podstawowa

- Paweł VI, *Humanae vitae* (25.07.1968).
- Jan Paweł II, *Redemptor hominis* (04.03.1979).
- Jan Paweł II, *Familiaris consortio* (22.11.1981).
- Jan Paweł II, *List do rodzin* (02.02.1994).
- Jan Paweł II, *Evangelium vitae* (25.03.1995).
- Jan Paweł II, *Mężczyznę i niewiastę stworzył ich*, Lublin 1981–1991.
- Jan Paweł II o małżeństwie i rodzinie*, red. T. Żeleźnik, Warszawa 1982.
- Benedykt XVI, *Deus caritas est* (25.12.2005).
- Franciszek, *Amoris laetitia* (19.03.2016).
- Wojtyła K., *Miłość i odpowiedzialność*, Lublin 1986.
- Kiereś B., *Prawda o małżeństwie*, Lublin 2005.
- Krąpiec M. A., *Rodzina*, w: *Powszechna Encyklopedia Filozofii*, red. nac. A. Maryniarczyk, t. 8, Lublin 2007, s. 796–800.
- Sarmiento A., *Małżeństwo chrześcijańskie. Podręcznik teologii małżeństwa i rodziny*, Kraków 2001.
- Wilk J., *Pedagogika rodziny*, Lublin 2016.
- Braun - Gałkowska M., *Psychologiczna analiza systemów rodzinnych osób zadowolonych i niezadowolonych z małżeństwa*. Lublin, Wydawnictwo Towarzystwo Naukowe KUL 1992.
- Janicka I. i Liberska H., *Psychologia rodziny*. Warszawa, PWN 2014.
- Brzezińska, A., Appelt, K., Ziółkowska, B., *Psychologia rozwoju człowieka*. Gdańskie Wydawnictwo psychologiczne, 2016. Rozdział 7. *Rozwój w okresie dorosłości* (ss. 297-344).
- Ledzińska, M., *Młodzi dorośli w dobie globalizacji. Szkice psychologiczne*. Wydawnictwo Difin 2012.
- Oleś P., *Psychologia człowieka dorosłego*. Warszawa PWN 2011.
- Płopa M., *Psychologia rodziny teoria i badania*. Kraków, Oficyna Wydawnicza Impuls 2011.
- Pisarski T (red), *Położnictwo i ginekologia*, Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich, Warszawa 1993.
- Kaczmarek M., Wolański N., *Rozwój biologiczny człowieka od poczęcia do śmierci*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2018.

Literatura uzupełniająca

- Bajda J., *Powołanie małżeństwa i rodziny*, Łomianki 2010.
- Buxakowski J., *Wstęp do teologii małżeństwa i rodziny*, Pelplin 1999.
- Brzeziński M., *W trosce o życie, małżeństwo i rodzinę. Nauczanie Papieskiej Rady ds. Rodziny 1981-2016*, Lublin 2016.
- Brzeziński M., Jęczeń J. (red), *Tożsamość i posłannictwo rodziny*, Lublin 2014.
- Dziewiecki M., *Młodzi pytają o miłość, rodzinę i wychowanie*, Kraków 2008.
- Dziewiecki M., *Problemy z seksualnością. Odpowiedzi na dylematy młodych chrześcijan*, Kraków 2011.
- Dziewiecki M., *Rodzina domem miłości i życia*, Lublin 2011.

- Dziewiecki M., *Miłość na manowcach*, Kraków 2014.
- Dziewiecki M., *Mity na temat miłości*, „Cywilizacja” (2016) nr 56, s. 104-113.
- Krąpiec M. A., *Człowiek jako osoba*, Lublin 2005.
- Majdański K., *Wspólnota życia i miłości. Zamysł Boży o małżeństwie i rodzinie*, Łomianki 2001.
- Świerczek A., *Funkcje ciała w życiu małżeńskim w posoborowym nauczaniu Kościoła i teologów*, Kraków 1999.
- Braun - Gałkowska M., *Psychologia domowa*. Kraków, Wydawnictwo Naukowe Akademii Ignatianum w Krakowie 2018.
- Braun - Gałkowska M., *Sprawy drobne*. Wydawnictwo Pewne 2020.
- Kornas-Biela, *Oblicza ojcostwa*, Lublin, Towarzystwo Naukowe KUL 2001.
- Kornas-Biela, *Oblicza macierzyństwa*, Lublin, Towarzystwo Naukowe KUL 1999.
- Satir V., *Rodzina. Tu powstaje człowiek*. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne 2000.
- Adamski F., *Rodzina. Wymiar społeczno-kulturowy*, Kraków 2002.
- Dzwonkowska-Godula K., *Tradycyjnie czy nowocześnie? Wzory macierzyństwa i ojcostwa w Polsce*, Łódź 2015.
- Szlendak T., *Socjologia rodziny. Ewolucja, historia, zróżnicowanie*, Warszawa 2010.
- Tyszka Z., *Rodzina we współczesnym świecie*, Poznań 2002.
- Rodzina- jej znaczenie i rozumienie*, Komunikat CBOS, Warszawa 2019.
- Modele życia małżeńskiego Polaków*, Komunikat CBOS, Warszawa 2020.
- Irzmańska-Hudziak A., *Seksuologiczny aspekt NPR w: Naturalne planowanie rodziny*, Wydawnictwo Archidiecezji Lubelskiej Gaudium, Lublin 2008.
- Wołochowicz P., *To nie jest babska sprawa*, Wydawnictwo Psalm 18.pl, 2020.